

2. Kristiansand speidergruppe i jubileumsåret

2. Kristiansand Speidertropp gjennom

50 år

Etter manuskript av Jens Damsgaard

ved

Halvor Toreskaas

ET SPIRENDE FRØ

2. Kristiansand Speidertropp ble stiftet 14. mars 1915 av overrettssakfører *Nicolay Kristian Schrøder Eckhoff*, på oppfordring av tre 11 års gutter: *Ernst Fredrik Eckhoff*, *Sverre Anderssen* og *Harald Svaland*.

Dette skjedde vel 7 år etter at Sir Robert Baden-Powell hadde grunnlagt speiderbevegelsen, 4 år etter at Norsk Speiderguttforbund var stiftet og 1 år etter at Wilhelm Heistein hadde dannet den første speidertropp i Kristiansand.

Overrettssakfører Nicolay Eckhoff var i 1915 en meget opptatt mann på 45 år. Han var medlem av bystyret, og ble 5 år senere byens ordfører.

Familien Eckhoff var på en særlig måte knyttet til speiderbevegelsens barndom i Norge. Cand. oecon. Edvard Eckhoff, Ernst Fredriks fetter, var nemlig Norsk Speiderguttforbunds første sekretær. Om ham står det i Norsk Speiderguttforbunds historie: «Han viet Forbundet all sin fritid, og utrettet mye for det i den tid han fikk virke.» Han døde allerede i 1917.

Familien Eckhoff bodde i Kirkegaten 2 (der hvor Frimurenes hus nylig er reist) og Eckhoffs have ble et fast tilholdssted for de speiderinteresserte gutter i nedre Kirkegate.

Det var hjemme hos Eckhoff man var samlet da 2. Kristiansand ble stiftet den 14. mars 1915.

Nicolay Eckhoff hadde lovet å stå i spissen for troppen og hjelpe til i den første tiden. For de måtte jo ha en voksen leder.

Troppens tre unge opphavsmenn fikk snart tak i en del andre av gadas gutter, og de dannet en patrulje på 8—10 speidere.

Guttene bodde i nærheten av hverandre, de lekte sammen og gikk på skole sammen. Det var derfor ikke så rart at troppen kom til å bære preg av en gateklubb den første tiden.

I Eckhoffs have begynte guttene å øve seg på de første elementære speiderferdigheter.

DEN FØRSTE LØFTEAVLEGGELSE

Et par måneder etter stiftelsen kom forbundssekretær Edvard Eckhoff fra Kristiania, som hovedstaden den gang het. Ved en høytidelighet i Eckhoffs have avla disse første speidere i 2. Kristiansand sitt speiderløfte for selveste forbundssekretæren.

Takket være den nære kontakt med Norsk Speiderguttforbunds ledelse kan man si at 2. Kristiansand fikk en «flying start».

Guttene gikk med stor iver inn for å ta gradprøver og dyktighetsmerker. På søndagene gikk de regelmessig på tur i Sødals-terrenget, og ofte var «Den Omvendte Baat» målet.

En del bønder i kristiansandsdistriktet stilte seg til å begynne med skeptisk til speidersaken på grunn av programposten «friluftsliv». De trodde at gutter ute i naturen ville føre til ødeleggelse av skogen, med skamhugde trær og skogbrann. Alt etter de første turene kom skogeierne over denne frykten. Det viste seg nemlig at speiderne viste respekt for naturen, og at de ved mange anledninger viste sin interesse for skogsaken ved rydding og skogplanting.

Etter 3 års forløp var arbeidet i 2. tropp kommet i så god gjenge at Nicolay Eckhoff anså sin oppgave som fullført, og han sluttet i 1918.

AUGENSEN-TIDEN

Etter Eckhoff overtok den 50-årige kommandørkaptein *Oscar Augensen* som troppsfører. Augensen var svært interessert i ungdom og friluftsliv, så det passet jo bra.

Det var Augensen som sammen med guttene i 2. tropp gikk igang med å rydde Bertesbukta til badeplass.

Etter som troppen vokste ble det nødvendig å finne et nytt samlingssted. Augensen fikk ordnet det slik gjennom Marinen at troppen fikk Kongens Verft i Elvegaten som troppslokale. I de første årene var det bare 2. tropp som disponerte Kongens Verft. Senere ble det også tatt i bruk av de fleste andre troppene i byen. Det var således 2. tropp som skaffet det hus som helt til 1956 var sentret for speiderarbeidet i Kristiansand.

Det nye møtelokalet, og det forhold at troppen hadde fått en del eldre gutter, åpnet muligheten for å ta inn flere aspiranter. Antallet steg med utrolig fart.

For å få troppen best mulig organisert ble den delt i hva man den gang kalte delinger. Hver deling hadde 3—4 patruljer, eller 25—30 gutter, ledet av en delingsfører som ble valgt blant 17—18åringene i troppen.

I 1920 hadde troppen ca. 200 gutter, og dette markerer da også toppen hva medlemstall angår.

Sommeren 1920 ble den første kretsleir arrangert på Gle-odden, og 2. tropp deltok med en anseelig flokk.

Men troppen var nå blitt *for* stor, og den tok eksempel av bikuben ved å forplante seg ved «sverming». — En av tropps-assistentene, *Fredrik Wesenberg*, tok med seg over 100 gutter og gikk ut av troppen.

Den 10. oktober 1920 dannet de 3. tropp, og denne direkte etterkommer av 2. tropp fikk således også en «flying start».

Omtrent på denne tiden gikk også de tre stifterne ut av troppen. Harald Svaland emigrerte til Amerika, hvor han senere døde. Ernst Fredrik Eckhoff er høyesterettsadvokat i Oslo, mens Sverre Anderssen fremdeles er bosatt i fødebyen, hvor han er handelsreisende.

Troppen skrumpet nå etter hvert inn til 2 delinger og beholdt denne styrke til ut i 30-årene.

I Augensens tid gikk troppen mer over til å bli en Lunds-tropp. Det kom av at Augensen gjerne samlet guttene ved sitt hjem i Marvika. De fleste turene ble også henlagt til Lundsiden.

Augensen opparbeidet en fast leirplass på nordsiden av Kongsgårdbukta. Her hadde de ildsted, primitive bord og alle slags stativer som hører til. I disse fredelige og idylliske omgivelser drev guttene trening i alle slags speiderferdigheter. Når troppen dro dit ut, eller andre steder på tur, så marsjerte den alltid samlet, med flagg og troppsbanner i spissen, samt med troppens fenomenale trommeslagere, den senere lektor Carl Gundersen og hans bror Reidar.

At Augensen var offiser satte sitt preg på 2. tropp, ikke bare når den marsjerte. Han hevdet en streng orden og disiplin, og det merkelige var at guttene likte det, og godtok at hans ord var lov.

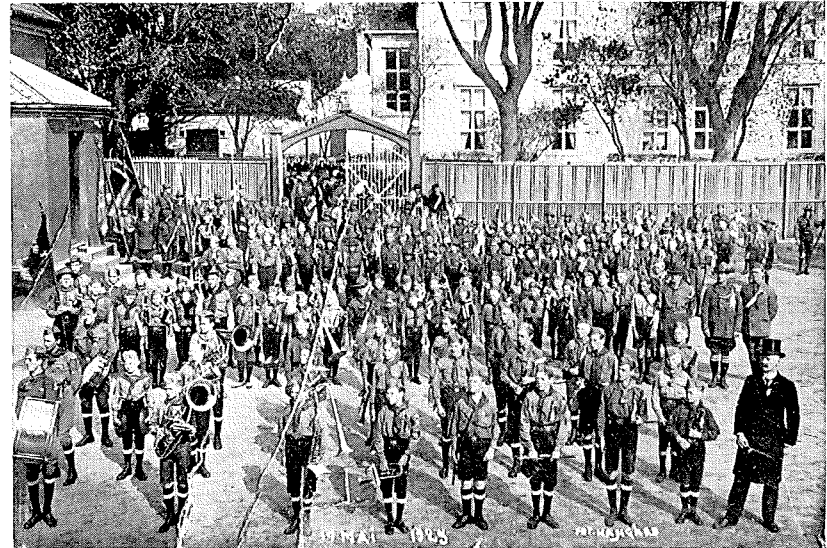
På hans tid ble også troppsavisen «Liljen» grunnlagt. Denne håndskrevne avisen ble lest opp på hvert troppsmøte. «Årgangene» er i behold fra 1925 til den gikk inn i 1948, og disse gir et interessant innblikk i troppens liv under skiftende forhold.

Som sjøoffiserer vakte også Augensen guttenes interesse for sjølivet. Han tok dem ofte med på tokt med den flotte seilskøyta «Pilen».

TJOMSAAS TAR RORET

Denne tradisjon ble ført videre av troppsassistent *Ragnar Tjomsaas*, som overtok da Augensen i 1923 trakk seg tilbake. Tjomsaas var selv en aktiv seiler, og han tok guttene med på sin halvdekker. — Det ble endog satt igang en sjøspeiderpatrolje. Men de maritime interesser ebbet ut da Tjomsaas etter bare ett års virke som leder utvandret til Amerika. Et par år senere kom det triste budskap at Ragnar Tjomsaas var død. Guttene husket ham siden som mannen med de lyse idéer, de mange merkelige påfunn.

I 1924 ble det den unge *Niels Wessman Nielsen* som overtok ledelsen av troppen. I hans tid ble det opprettet et troppsbibliotek, som etter hvert nådde opp i 100 bøker. Da behovet, og dermed interessen for dette avtok i 30-årene, ble biblioteket nedlagt.

SPESIALIST-TIDEN

I denne tiden gikk også troppens patruljer inn for spesialisering. Man fikk signalør-patrulje, sykkel-, brannmanns-, ambulanse- og altnuligmannspatruljer. Så interessant dette eksperiment enn kunne være, fant man snart ut at det ikke harmonerte med speiderbevegelsens prinsipper om opptrening til allsidighet.

I 1925 deltok 30 av troppens gutter i kretsleiren ved Vigeland i Sør-Audnedal. Troppen dro med båt til Mandal. Derfra marsjerte guttene med flagg, banner og trommer i spissen de 14 km til Vigeland. I denne kretsleiren, som omfattet 300 gutter, hevdet 2. tropp seg særlig godt i friidrett.

I 1926 forlot Wessman-Nielsen byen og troppen stod atter uten leder. — Det ble en lederkrise som kom til å vare helt til 1930. Takket være de unge delingsførerne og patruljeførerne ble troppen holdt sammen, og arbeidet gikk tross alt ganske bra.

I årene 1926—1927 og 1928 ble en del av troppsmøtene holdt på lasarettet, Odderøya. Beretninger fra den tiden går ut på at

det var vanskeligheter med disiplinen, og det ble mer herjing enn speiding. Til tross for disse vanskeligheter var troppen i stand til å sende en stor flokk til kretsleiren i Lillesand i 1927.

DEN FØRSTE LANDSLEIR

I 1928 deltok 2. Kristiansand for første gang i landsleir, som det året var henlagt til naturskjønne Romsdalen. Leiren lå ved Isfjorden nær Åndalsnes og vil huskes som leiren med mye regn og ingen bading.

På denne tiden fikk troppen god hjelp av en av «gamlekarene», *Dag Sandsnes*.

Høsten 1928 overtok den unge *Trygve Tønnesen* ledelsen. Han var for ung til å bli godkjent som troppsleder den første tiden. Men han hadde et godt tak på speiderarbeidet, og på guttene. Under hans ledelse gjorde troppen betydelig fremgang.

Sommeren 1929 deltok troppen i kretsleiren på Bygland, hvor 150 gutter deltok i alt.

Samme år var troppen også representert på den store verdensjamboreen i Arrowe Park, Birkenhead, hvor Baden-Powell deltok sammen med 50.000 gutter fra alle verdens kanter.

ROVERARBEIDET TAS OPP

Våren 1930 gikk troppen, som den første i kretsen, igang med roverarbeidet. Det var *Sverre Danielsen* som ble leder for det første roverlaget, og således førte an i det videregående speiderarbeide blant eldre gutter. Dette skjedde bare tre år etter at roverarbeidet var startet her i landet.

Sommeren 1930 deltok troppen i en kretsleir som Vesterlen krets arrangerte på Lista. — Året etter deltok troppen også i kretsleiren på Huseby ved Farsund.

På denne tiden gikk man bort fra systemet med delinger.

2. Kristiansand fra mars 1932. Følgende er identifisert:

Per Knudsen, Fred Læg Reid, Reidar Gundersen, Aksel Borchgrevink, Søren Kaaland, Johan Haavik, Sverre Danielsen, Trygve Tønnessen, Reidar Stav Johanssen, Fredrik Hennig, Nils Arntzen, Torgny Hanisch, Otto G. Lorange, Erik Eriksen (†) Øyvind Smestad, Leif Olsen, Egil P. Thobro, Bjørn Hangeland, Erling Mjaaland, Hans W. Gullestad, Tor Breien, Ulf Breien, Erling Johanssen, Einar Bjorvand, Arnfinn Bjorvand og Kristen Kaaland.

DEN FØRSTE LANDSLEIR PÅ SØRLANDET

Året 1932 var et betydningsfullt år for speiderbevegelsen på Sørlandet. Da ble nemlig for første gang en landsleir lagt til denne landsdel. Landsleiren på Vestnes i Mandal, som var den 6. i rekken, hadde samlet 5400 gutter, altså flere enn Mandals befolkning. Vår tropp sendte en stor flokk til Mandal, og Ulvepatruljen gjorde seg fordelaktig bemerket, og fikk diplom på utstillingen.

Lederen for Det Internasjonale Speiderbyrå i London, Mr. Hubert Martin var leirens æresgjest. Han bemerket at patrolje-

systemet syntes å være dårlig gjennomført blant speiderne i Norge, og han fremhevet at patruljesystemet var selve nøkkelen til speiderarbeidet.

I årene som fulgte ble det derfor lagt større vekt på *patruljen* som hjørnesteinen i speiderbevegelsens oppbygning.

Utad fikk landsleiren i Mandal stor betydning for speiderbevegelsens plass i almenhetens bevissthet.

Etter landsleiren sendte Speiderguttforbundet ut sine reiseinstruktører, da først og fremst Rolf Lykken, som instruerte ut fra de retningslinjer Mr. Martin hadde trukket opp.

NY FORSTÅELSE FOR SAKEN

Troppens førerråd drøftet på denne tiden hvordan man best skulle oppfylle Speiderguttforbundets grunnsetning: «Å utvikle gutten praktisk, fysisk, moralsk og religiøst». Patruljesystemets teori ble også ofte diskutert. Utover i 30-årene var det således flere speiderledere i troppen som uttalte at de først nå hadde forstått Baden-Powell.

Høsten 1932 dro Trygve Tønnesen til Oslo for å studere. *Sverre Danielsen* overtok nå som leder, og han ledet troppen med stor dyktighet helt fram til 1938.

Trygve Tønnesen hadde imidlertid ikke glemt guttene i 2. tropp. Hver gang han var hjemme på ferie deltok han i troppens samlinger.

DE FØRSTE AVDELINGSKONKURRANSER

Først i 1930-årene gikk man igang med å arrangere konkurranser i speiderferdigheter mellom byens tropper. Disse såkalte avdelingskonkurransene kom i tillegg til de tidligere idrettskonkurransene mellom troppene. Vinneren av avdelingskonkurransen fikk æren av å føre avdelingens banner i påfølgende år.

Det viste seg at 2. tropp hevdet seg like fint i speiderferdigheter som tidligere i idrett. Troppen ble bannertropp i 1933, 1934, 1936, 1937, 1938 og 1939. Det fortelles at da en annen av byens

tropper ble utnevnt til bannertropp i 1935 ble det en merkelig stemning i salen, for alle var klar over at byens beste tropp måtte ha vært uheldig.

I disse årene tok også 2. tropp stadig avdelingsmesterskapet i fotball, stafettløp og orientering. I stafettløpet «Kongsgård rundt» satte 2. tropp flere ganger ny rekord.

TOK OPP ORIENTERINGSSPORTEN

Orienteringssporten i Kristiansand har faktisk sitt utspring i 2. tropp. Troppen kom tidlig igang med orienteringskonkurranser, og da byens idrettsklubber tok opp denne konkurransegren gjorde guttene «fra anne» seg sterkt gjeldende. I femårsperioden fra 1929 og utover la 2. tropp beslag på de første plassene i flere klasser i «Oddersjaa»s årlige orienteringsløp. I 1933 deltok troppen med 10 mann og tok to 1. plasser, to 2. plasser, en 3. og en 4. plass.

I 1932 ble det også arrangert troppsmesterskap i couronne, og Otto Skånberg og Leif Olsen, «Ørn», ble mestere.

Troppen arrangerte også skirenn når forholdene tillot det.

EN AV DE TROFASTE SLITERE

Leiv Stålesen var en av dem som først i 30-årene betydde mye for 2. tropp. Her skal siteres fra troppsavisen «Liljen» for 23. februar 1933: «Tirsdag reiser en av de gamle guttene i troppen, nemlig Leiv Stålesen, til Oslo. Han skal inn i garden og blir borte i ca. seks måneder. Leiv er i øyeblikket en av de eldste speidere i troppen, for han begynte visstnok i 1925, og han er således 8 år som speider. Han har i denne tiden vært med på alle leirer hvor troppen har vært representert, helt fra første kretsleir ved Vigeland i 1925, til landsleiren sist sommer hvor han deltok som nestkommanderende. Han har vært alt innen troppen, helt fra patruljeassistent til leder av troppen. Den patrulje han var fører for var «Oter». I 1929 var Stålesen delingsfører

uten patrulje, og i 1930, den 26. april ble han valgt til tropps-assistent. Siden har han stått som sådan. Under Trygves fravær høsten 1931 fungerte han som troppsfører.

Etter landsleiren har han ikke deltatt så aktivt som tidligere. Men da han er den i troppen som har megen erfaring, har han likevel vært til stor hjelp, og har bistått med mange råd i en vanskelig overgangsperiode.

Foruten å ha nedlagt et stort arbeid i troppen, har han også gjort meget innen avdelingen, og har vært medlem av nærsagt alle komitéer som ble oppsatt.

Ulveflokken som ble stiftet i høst, kan vel for en stor del takke Leiv for at den ennå eksisterer.

Nå håper vi bare at når han kommer tilbake fra garden, at han vil ofre speidersaken i vår by samme oppmerksomhet som tidligere.»

Dette håp har gått i oppfyllelse, for Leiv Stålesen var like til 1959 blant de aktive speiderledere i byen. Men da han kom tilbake fra garden høsten 1933 gikk han ut av troppen for å overta den nystartede 4. tropp, som da stod uten leder.

VANDRELEIR

I 1933 arrangerte troppen en vandrelair med 18 deltagere. Med utgangspunkt i Arendal dro troppen oppover til Telemark, og lå noen dager i leir på Grostøyl. Derfra dro troppen over til Setesdalen.

I 1934 deltok troppen i kretsleiren i Søgne. Leiren som lå på Årossanden, blir karakterisert som den flotteste i kretsens historie. 2. tropp vant her kretsbannerkonkurransen.

ULVUNGENE KOMMER

Roverarbeidet hadde ligget nede i et par år da førerrådet den 12. desember 1934 besluttet å starte et roverlag igjen. *Sverre Danielsen* ledet det i starten, så overtok *Einar Bjorvand*, som drev

roverlaget i 3 år. Roverlaget planla også troppens sommertur i 1935. Den gikk til Findalen øst for Valle.

På denne tiden overveiet man også å starte en ulveflokk igjen, og man anskaffet «Håndbok for flokkførere». Først i 1938 kom ulvungearbeidet i gang med Eldrid Ellefsen som den første flokkfører.

DET FØRSTE FORELDRERÅD

Året 1936 startet med at Sverre Danielsen dro til England for et halvt år. *Søren Kaaland*, som hadde vært borte fra troppen i kort tid, overtok nå som leder.

Den 9. februar samme år ble troppens første foreldreråd stiftet. Det er av stor betydning for en speidertropp å ha et interessert foreldreråd. Den direkte foranledning den gang var at troppen trengte hjelp til å skaffe seg et møtelokale. Dette ble ordnet, takket være foreldrerådet, som endog hjalp til med husleien. Ellers er foreldrerådet en god støtte å ha når det «røyner på», for eksempel under lederkrise.

Foreldrerådet er også troppens verdifulle rådgivere i økonomiske saker, og når det skal tas store løft som hyttebygging.

Foreldrerådet har også vært til god hjelp ved arrangement av sammenkomster for speiderne og deres foreldre. Fremfor alt er foreldrerådet et viktig bindeledd mellom foreldre og ledere som jo har en stor felles interesse: Gutten.

Det var derfor et historisk møte som fant sted den 9. februar 1936, og troppen har i alle senere år kunnet regne med foreldrene når noe står på.

TROPPE BLIR GRUPPE

Sommeren 1936 dro troppen med 20 gutter, ledet av Søren Kaaland, til landsleiren på Jeløy, hvor over 660 speidere var samlet.

Da *Sverre Danielsen* kom tilbake fra England samme høst ble han den første gruppeleder i 2. Kristiansand.

Foruten troppen hadde man nå roverlag, og en ulveflokk var

i emning. Derfor etablerte man den nye organisasjonsform. Søren Kaaland fortsatte som leder av troppen.

Møtene ble denne tiden mye holdt i Liljestua på Odderøya, som nå var blitt kristiansandsspeidernes samlingsplass.

I 1937 trakk Einar Bjorvand seg tilbake som roverleder, og ble avløst av *Niels Wessman-Nielsen*. Han ledet laget like til det ble stoppet av okkupasjonsmakten i 1941.

I 1938 trakk Sverre Danielsen seg tilbake fra speiderarbeidet etter at han, med kortere avbrytelser, hadde vært i ledelsen i henimot 8 år.

Samme år deltok troppen med en stor flokk i kretsleiren på Bygland.

Troppens mangeårige assistent, *Joban Haavik*, startet i 1939 en ny tropp, 7. Kristiansand. — Han hadde gjort en betydelig innsats i 2. tropp, som leder av troppen på turer og leirer. Han hadde også hjulpet til i roverlaget. At han gikk ut var derfor et stort tap for 2. tropp, som samtidig kunne glede seg over å ha ydet et nytt bidrag til speiderbevegelsens vekst i Kristiansand.

SÅ KOM KRIGEN

I 1939 brøt verdenskrigen ut, og forbundet måtte avlyse landsleiren som etter planene skulle holdes ved Balsfjorden nær Tromsø i 1940.

Så kom 9. april 1940, med Hitler-Tysklands angrep på Norge. Speiderbevegelsen var da forlengst forbudt i Tyskland, og erstattet av «Hitler-Jugend».

Norsk Speiderguttforbund hadde allerede kort tid etter Hitlers maktovertagelse i 1932 truffet beslutninger som nazistene måtte mislike. Speiderguttforbundets gamle hederstegn «Svastika» ble avskaffet og erstattet med «Den hvite hederslilje» fordi førstnevnte kunne minne om hakekorset. Speidernes flagghilsen, som også hadde gammel hevd, ble avskaffet fordi den oppstrakte arm mot flagget kunne minne om nazi-hilsen. De gamle betegnelser

«troppsfører», «patruljefører» ble endret til «leder» fordi Hitler kalte seg «Der führer».

At speiderbevegelsen var av engelsk, d.v.s. «fiendtlig» opprinnelse, gjorde nok også sitt til å vekke okkupasjonsmaktens mishag. Det varte for øvrig heller ikke lenge før enkelte speiderledere ble grepet som medlemmer av motstandsbevegelsen.

I Kristiansand la tyskerne meget snart beslag på speidernes lokaler. Da så forordningen kom høsten 1941 om at speiderbevegelsen var oppløst og at dens eiendeler skulle inndras, oppstod det stor bitterhet på speiderhold. Byens troppsledere ble innkalt til politiet, der de fikk ordre om å innlevere alle speidereffekter, uniformer, distingsjoner, telt og andre ting.

For en gangs skyld glemte speiderne lovens § 7, der det står: «En speider er lydig. Også når han får en ordre han ikke liker, utfører han den.» Det var bare noe gammelt skrap som ble innlevert til politiet.

Det viste seg meget snart at det var vanskelig å holde speiderarbeidet i gang på illegal vis. Flere av byens speiderledere gikk derfor inn for å danne Røde Kors Hjelpekorps som jo var tillatt. Her samlet man så guttene fra patruljene og drev førstehjelpøvelser for på den måten å holde guttene sammen til frihetens time slo.

Dessverre dro krigen ut, slik at de fleste hadde passert speideralderen da krigen tok slutt. Men hjelpekorpsset fikk på denne måten en grei start med tilslutning av gutter som kunne atskillig av førstehjelp fra før.

Som stiftere av Kristiansand Røde Kors Hjelpekorps står speiderlederne *Leiv Stålesen*, *Frithjov Sørensen* og *Søren Kaaland*.

«ALLTID BEREDT!»

Om speiderne lot § 7 delvis sove, glemte de ikke hva de hadde lovet i en høytidsstund med hånden på flagget: «Å gjøre min plikt mot Gud og fedrelandet . . .» Mange av 2. tropps gutter var det som i krigens år satte livet på spill for landets frihet,

enten ved å melde seg til de norske styrker utenfor landet, eller ved å slutte seg til frihetsbevegelsen her hjemme. Det var så mange av dem, og de anså det så selvfølgelig at de vil ikke lenger ha det nevnt. At mange også havnet i den tyske fangeleir på Grini, eller i konsentrasjonsleir i Tyskland anser de selv som en flau svikt i organisasjonsapparatet! Men vi må vel føye til at Gestapo hadde god hjelp av norske svikere.

Tre av 2. troppsguttene vil vi likevel nevne som eksempler for dem som er unge i dag:

Otto Skånberg rømte med fare for livet ut av landet. Han sluttet seg til de norske politistyrker i Sverige, og ble drept i et tysk minefelt under opprenkningsaksjonen i Finnmark mot slutten av krigen.

Sven Moe dro ut fra Kristiansand med 4 kamerater en mørk novembernatt i 1941. I en 21 fots motorsjette satte de kursen for England, og de landet velberget på den skotske kysten etter en farefull ferd. Sven Moe kom inn i flyvåpnet som telegrafist, og tjenestegjorde først i «Ferry command», et oppdrag som vesentlig bestod i å føre tunge bombe- og transportfly fra USA til England. Mot slutten av krigen var han mannskap på kurerflyet mellom London og Stockholm. I august 1944 styrtet flyet, og Sven Moe omkom med det øvrige mannskap.

Ivar Christensen var en av dem som sluttet seg til motstandsbevegelsen her hjemme. Han ble adjutant for den kjente frihetskjemper major Laudal. Ble arrestert og senere dømt til døden sammen med Laudal. Mens Laudal ble henrettet, utsatte man fullbyrdelsen av dødsdommen over Ivar Christensen. For han var så ung. — Han lever nå i USA.

ETTER KRIGEN

Det var ikke så lett for 2. tropp å følge speidersjefens radioparole 8. mai 1945 om å sette igang speiderarbeidet igjen. Møtelokalene hadde vært beslaglagt, og det meste av utstyr og arkivsaker hadde vært gjemt så godt at det var vanskelig å finne igjen. En del av det er fremdeles savnet.

Men høsten 1945 livnet 2. tropp til for alvor, med *Arne Flørenes* som troppsleder. Det ble startet optimistisk med 5 patruljer. Senere skrumpet det inn til tre, som har vært det vanlige i de senere år.

Det skulle snart vise seg at krigsårene utgjorde et meget skadelig avbrudd i speiderarbeidet. Guttene som hadde vært aktive i troppen før krigen var nå blitt for gamle. Patruljeførere som hadde gått gjennom gradene, var nesten ikke å oppdrive. Det oppstod et brudd i kontinuiteten på hele fem år. Speiderarbeidet måtte derfor startes opp fra grunnen av. Nettopp i denne konsolideringsperioden var det en veldig pågang av gutter som gjerne ville bli speidere, og det var ikke godt å si nei til dem. Mange av dem ble nok skuffet, og ga opp fordi patruljeførerne manglet det nødvendige erfaringsgrunnlag.

At troppen på denne tiden også hadde en lederkrise, skulle ikke gjøre saken bedre. Ved juletid 1946 dro troppsleder Arne Flørenes til England, og troppen stod uten leder. En av de gamle støtter, *Søren Kaaland*, sa seg da villig til å hjelpe troppen over kneiken med en av «gamlekarene», *Egil Thobro*, som medhjelper.

Sommeren 1947 overtok *Kjell Ingebretsen*, og Kaaland kunne trekke seg tilbake igjen. Samtidig gikk noen av de eldste guttene ut av vanlig troppsarbeid og dannet roverlag igjen, med *Niels Wessman Nielsen* som lagleder.

LANDSLEIR I MANDAL — WORLD ROVER MOOT I SJÅK

Sommeren 1948 var det på ny landsleir i Mandal, denne gang med 12.000 deltagere. — 2. tropp deltok med 30 gutter.

En del av roverne deltok i det 4. World Rover Moot i Sjøk i 1949, hvor rovere fra hele speiderverdenen deltok.

Samme høst ble troppsleder Kjell Ingebretsen innkalt til militærtjeneste, og *Arne Iversen* ble midlertidig leder.

I 1950 deltok troppen i den uforglemmelige regnværs-kretsleiren på Birkeland.

NYE KRISETIDER

Høsten 1950 stod troppen uten leder, og mange av de eldre guttene sluttet etter hvert. Avdelingslederen, Leiv Stålesen, hjalp i begynnelsen av 1951 sin gamle tropp. Han holdt liv i en aspirantpatrulje.

Roverne fortsatte sitt arbeid til høsten 1952.

Høsten 1951 overtok *Olav Kirkhus* ledelsen av troppen. Han fikk hjelp av Kjell Ingebretsen fra «Oter», som nå var troppens eneste patrulje. — Vinteren 1952 fikk man «Ørn» som tilvekst.

Året 1952 vil også bli husket for den fine pinseleiren i Vassbotn ved Oggevatn.

Samme høst dro imidlertid Kjell Ingebretsen til Oslo på skole, og Olav Kirkhus ble avdelingsleder og kunne ikke klare troppsarbeidet alene. — 2. tropp, som tidligere hadde hjulpet andre tropper med ledere, fikk nå god hjelp fra 8. Kristiansand, som overførte 3 ledere og 4 eldre speidere.

Reidar W. Kristensen avløste Kirkhus som troppsleder.

ULVUNGEARBEIDET I FRAMGANG

Nå fikk troppen muligheter for å utvide. «Ulvepatruljen» ble dannet, og kort tid senere ble ulvunge-arbeidet gjenopptatt, med *Judith Knudsen* som flokkleder. Hun forlot kort etter byen, og ble avløst av *Gerd Hansen*. Da også hun trakk seg tilbake i 1956, ble hun avløst av *Wenche Fredriksen* som var flokkleder til hun dro til Oslo i 1958. Det ble nå litt vekslende ledelse i flokken til *Gerd Signe Jakobsen* overtok i 1959.

TROPPE KJØPER BUSS!

Fra 1953 er troppen preget av ekspansjon. De nye ledere som troppen ble tilført i 1952 ga det nødvendige kraftoverskudd for virkeliggjørelse av en gammel drøm: Hytte. Arbeidet med hytteplanene aktiviserte troppen i høy grad fra 1953 og utover.

I 1953 ble det også bestemt at 2. Kristiansand skulle representere Norge i den internasjonale Jamborette ved Hindsgavl på Fyn. Det ble straks tatt kontakt med to danske speidertropper, 1. Assens og 1. Eiby, som også skulle delta i jamboretten. (En verdensspeiderleir i miniatyr.)

Hver av de 20 guttene som skulle til Danmark, fikk brevkontakt med en speiderbror i de nevnte danske tropper. Etter leiren skulle de nemlig bo privat hos disse.

Pinseleiren på Årossanden i Søgne 1954 var sterkt preget av trening for jamboretten. Troppen gikk også til innkjøp av en gammel buss som skulle brukes på Danmarks-ferden. Det er grunn til å tro at 2. Kristiansand er en av de få, om ikke den eneste tropp i landet som har eiet egen buss. Den ble imidlertid solgt etter å ha gjort god nytte for seg i Danmark.

Året etter ble de to danske frendetropper invitert til en vandreleir i Åseralsheiene, og 15 dansker deltok. Også 5. Kristiansand var med på denne turen.

DET GÅR FRAMOVER — LANDSLEIR PÅ VOSS

Ved nyttårstid 1953 ble *Reidar W. Kristensen* gruppeleder, og *Kjell Simonsen* rykket opp som troppsleder.

I 1956 deltok troppen med 13 gutter i landsleiren på Voss. I landspatruljekonkurransen, hvor 200 patruljer fra hele landet deltok, fikk «Ørnepatruljen» i 2. Kristiansand 4. premie. 2. tropp ble på landsleiren ledet av *Jahn G. Farestad*, som snart etter kom til å overta som troppsleder.

Roverarbeidet kom i gang igjen med *Reidar W. Kristensen* som lagleder. Han ble snart etter avløst av Kjell Svendsen.

Roverlaget så det som sin viktigste oppgave å få realisert hytteplanene. Rovernes motto er som kjent: Tjeneste. Men det var ikke så lett. Mange av roverne ble i 1959 innkalt til militærtjeneste, og dermed måtte hytteplanene foreløpig hvile.

Troppsarbeidet gikk likevel godt i disse årene. Dette kom særlig til uttrykk i 1957 i avdelingspatruljekonkurransen. 2. tropp

stilte med 3 patruljer, og de fikk 2., 6. og 9. plass av de 25 deltagende patruljer. Selve patruljekonkurransen ble vunnet av 2. tropp, men 3. tropp hadde et forsprang i førerpatruljekonkurransen, og knep seg derved foran i sammendraget. Det ble så hårfint som 94,26 mot 94,10 poeng!

Sommeren 1957 dro troppen på leir i to motorbåter til Redalskanalen ved Grimstad. Det ble flotte dager, med sol, sommer og sjø.

Samme år ble det lederskifte i patruljene, og forholdene stabiliserte seg først mot slutten av 1958.

I 1958 deltok troppen med bare 5 gutter i kretsleiren ved Vallesverd, men de 5 hevdet seg godt, og 2. tropp ble kretsens beste tropp i livline.

Ved nyttår 1959 trakk Jahn G. Farestad seg tilbake og forlot byen. Troppen ble nå ledet av troppsassistentene, med *Jens Damsgaard* som fungerende troppsleder.

HYTTEDRØMMEN BLIR TIL VIRKELIGHET

Det var som nevnt i 1952 at hytteplanene for alvor ble vekket til live. Ved nyttår 1953 dro en del av lederne på leting etter tomt. På høyden mellom Hemningsvann og Grovann fant de et ypperlig sted. Etter forhandling med eierne fikk man kjøpt en tomt på 2 mål. Reidar W. Kristensen ble byggeleder.

Da troppen fikk anledning til å hogge en del i terrenget, ble det bestemt at hytta skulle være stokkebygd. Men det varte ikke lenge før guttene innså at det ble for tungvint og vanskelig når det meste skulle gjøres på dugnad. Det ble til at hytta skulle bygges med reisverk og bordkledning. — Lederne var fullt klar over at den økonomiske

situasjon ville bli vanskelig, og bestemte seg for ikke å gå hurtigere fram enn at en kunne betale etter hvert. Dette prinsipp holdt troppen fast ved, og da hytta omsider stod ferdig, var den gjeldfri.

Etter den opprinnelige plan skulle hytta ha en stor peisestue, kjøkken, lederrom og 3 patruljerom.

For å få plass til en så stor hytte ble det nødvendig å grave ut en god del. Guttene tok fatt på dette i 1953 og fortsatte i

1954. Men disse arbeidsturene ble etter hvert mindre populære. Det tok lang tid før guttene fikk se resultater av sitt strev, og da har en lett for å gå trett. Interessen dabbet av. I 1955/56 ble det nesten ikke gjort noe på tomta.

Lederne forstod at det ble et for stort løft, og de bestemte seg for å bygge en mindre hytte med peisestue og roverrom. Med friskt mot tok så guttene fatt på arbeidet igjen. Roverlaget ble utnevnt til byggekomité. Den resterende utgravningen av tomta ble fullført, og guttene tok fatt på sandbæring til grunnmuren.

Denne ble støpt ferdig høsten 1957.

Alt som skulle opp til hytta måtte bæres de siste ti minutters vei. Stien var kronglete og bar for det meste oppfor bakke. Når en ser på hytta i dag er det grunn til å huske at den i sin helhet er båret dit på unge speider-rygger.

I løpet av 1958 klarte roverlaget å få hytta under tak. Som byggematerialer brukte man det beste av et gammelt hus som troppen hadde fått til nedrivning. En av de gamle 2. troppsguttene, Oluf Skjelbred Knudsen, spanderte materialene til kledning av peisestuen.

Ut over våren og sommeren 1959 ble peis og pipe murt, og golv og paneling gjort ferdig. Veggene fikk maling.

Foreldre, rovere og speidere arbeidet på spreng i den siste tiden før innvielsen, som fant sted den 6. september 1959.

Det ble en stor dag. Speiderne og deres foreldre møtte fulltallig opp på «Tussevangen», og hytta fikk en verdig innvielse. Hyttenøkklene ble overrakt gruppeleder Reidar W. Kristensen av roverleder Thorleif Knudsen. Det vanket blomster fra foreldrene, og gruppeleder Kristensen og frue mottok en erkjentlighetsgave fra troppens speidere, med takk for hva de hadde betydd for troppen, og spesielt for hytta.

I tiden etter innvielsen har det vært arbeidet med finpussing av hytta og tumleplassen utenfor.

DE SISTE ÅR

I 1960 deltok troppen i landsleiren på Brunlanes med 15 gutter. Roverlaget til 2. Kristiansand vant her «Kjepphesten», et vandretrofé, som vinner av en landsomfattende orienteringskonkurranse, samt «Sverdet» som vinner av rover-femkampen.

I 1960 sluttet Reidar W. Kristensen som gruppeleder, og gruppen ble stående uten leder i flere år.

Thorleif Knudsen sluttet også som roverleder, og troppsassistent Øystein Andersen overtok som leder av roverlaget. Men han fortsatte i navnet som troppsleder, og holdt kontakt med troppen så ofte det lot seg gjøre.

De troppsassistentene som var hjemme, og som hadde anledning til det, har i disse siste år stått som daglige ledere av troppen. Disse er: *Idar Støver*, *Bjarne Byholt* (Lærerskolen) Arendal, *Øystein Aanestad* og *Ole Dag Myhrstad*.

Flokkleder Gerd S. Jakobsen forlot byen, og ulveflokkene ble deretter ledet av *Ranveig Opsal*, hjulpet av *Inger M. Løvaas*.

I 1962 deltok 13 gutter i kretsleiren ved Spangereid.

I 1963 arrangerte troppen en sommertur for eldre speidere. Det ble en meget vellykket, men krevende vandreleir til Setesdal/Åseralsheiene.

Ulveflokkene ble i 1963 overtatt av *Ingrunn Borden*.

I 1964 deltok troppen med 14 speidere i landsleiren ved Bodø, den første landsleir i «Midnattsolens land». Her tok troppens Revepatrolje seg den frihet å innby sjefen for Det Internasjonale Speiderbyrå, oberst Wilson til lunch. Den berømte oberst måtte i den anledning gi avbud til en middag med fylkesmannen og andre autoriteter. — Da speidersjefen, Müller, senere spurte oberst Wilson hvordan han hadde hatt det i lunchen, svarte han: «Jeg er fremdeles i live!»

I jubileumsåret 1965 har det foreløpig ikke skjedd så mye. Men gruppen har fått ny leder: *Einar Øfsti*.

Jubileumsfesten 14. mars 1965 skal feires på Solholmen skole. Når disse opptegnelser avsluttes er forberedelsene til festen i full gang.

I 1962 dro troppsleder Jens Damsgaard til Oslo for å studere.

50-ÅRS FESTEN — SOM MAN TRODDE DEN VILLE BLI FOR 30 ÅR SIDEN

I troppsavisen «Liljen» for 14. mars 1935 har signaturen «Spic» en artikkel der han prøver å skue inn i fremtiden — og forestille seg hvordan 2. tropps 50-års fest, 14. mars 1965 vil arte seg. Vi gjengir en smakebit:

«Det er i mars 1965. I løpet av de siste 25 år har jeg bare to ganger besøkt Jorden. Jeg er nemlig blitt sjef for flyvevesenet på Mars, og bor der. — Nå er det 15 år siden jeg sist var på Jorden. En dag jeg skal sette meg til aftensbordet får jeg plutselig sånn lyst til å høre noen norske ord. Jeg setter på radioen og får «Sørlandssenderen». Det er middagstid i Kristiansand, og lokale nyheter sendes ut: «Hallo, hallo, 2. speidertropp feirer i dag 50-års jubileum med fest i det nye huset som også skal innvies. Alle eldre speidere av troppen innbys.»

Som gammel 2. tropp-speider får jeg også lyst til å være med. Resolutt setter jeg meg i mitt nye rakettfly og setter kurs mot Jorden. Etter 6 timers flyvning svever jeg over Kristiansand og ser meg om etter landingsplass. Jeg får øye på en 100 etasjes bygning med flatt tak. — På taket står med hvite bokstaver: 2. Kristiansand». Jeg forstår at det er det nye troppshuset og setter kursen dit. Jeg lander lett på taket og stiger ut og tar heisen ned til 50. etasje hvor festen nettopp skal begynne.

Troppsføreren kom bort og hilste på meg og spurte om jeg var gammel speider. Jeg svarte ja, og så nøyere på ham. Jeg syntes jeg kjente ham og ville nettopp spørre hva han het, da noen ropte på ham: «Moe,» sa de. Jeg måtte le. Jamen var det ikke Pemann. Var det ikke det jeg syntes at det skøyersmilet kjente jeg. Tenk Pemann som troppsfører. Jeg kom med en gang til å huske ham som aspirant for 30 år siden. Da var han en veldig skøyer, full av spillopper og lure påfunn. Men der var altså godt tak i deg, Pemann, ellers hadde du nok ikke greid å bli fører. Mens jeg står slik og tenker på gamle dager svinset en kvikk liten fyr forbi meg. Jeg griper fatt i ham og spør hva han heter. «Per Danelsen,» sa han. «Du er vel aldri sønn til

Sverre?» spør jeg forbauset. «Nei,» sier gutten, og sukker tungt, «min far heter Olav.»

Du store verden, Olav som verdig familiefar. Olav som jeg husket så godt fra en sommerleir for 30 år siden. Den gang var han så glad i naturen, og alltid skulle han være i teten under marsjen over fjellet.

Mange andre kjente ansikter ser jeg, og hilser på gamle speiderbrødre. De er alle eldre menn nå.

Johan er såmen en riktig verdig bestefar, med fint, sølvgrått fippskjegg og anlegg til mave.

Sverre hadde beholdt sin trenede sportsskikkelse, og en antydning til «Hitler-bart» prydet opp fjeset hans. — «Duke» hadde han ennå, men da jeg forbauset spurte om den kunne gå på jakt ennå, svarte han at det kunne den dessverre ikke. Den lå nemlig alltid foran peisen, utstoppet.

Men Ring var den som var mest forandret av alle sammen. Høy og tynn var han blitt. Man skulle nesten ikke tro han hadde spist de siste 30 år, så tynn var han blitt. Stakkars gutt. Så god og tykk han var som liten.

Festen var i alle måter overmåte flott. Den varte hele natten til ende og sluttet ikke før i grålysningen, og jeg måtte fluksens ta flyet mitt tilbake til Mars.

Men jeg hadde før jeg gikk, fått løfte om at noen av troppens gutter skulle ta luftbussen og besøke speiderne på Mars når de neste år kunne feire 20-års jubileum.»

«Spic».

TILBAKEBLIKK

Når en ser tilbake på 2. tropps 50-årige liv så vil en finne at det har vært en tid hvor medgang og motgang har vekslet sterkt. Skuffelser og tilbakeslag har det vært mange av, men vi vil helst huske de lyse og lykkelige stundene.

Vi vil tro at 2. tropp, dens svakheter til tross, har betydd noe for mange gutter i Kristiansand. — En god del av dem bor nå spredd over hele kloden. Noen av dem er blitt internasjonalt kjent, som direktøren for Norges Eksportråd, Otto Malterud.

Men felles for dem alle er at de har ikke glemt tiden i 2. tropp. Når de møtes en sjelden gang så er det likesom noe som smelter og de er perlevenner. De trekker fram minner fra guttedagene og snakker om de lykkelige dager i speidertroppen.

Og det var nå likesom noe eget ved 2. tropp, sier de.

«En gang speider, alltid speider!»

Så minnes vi vårt forbundsrop:

*Fram for land og folk og hjem —
Alltid lenger opp og fram!
Opp, opp, opp! Fram, fram, fram!
Norge! Norge! Norge!*

Tropps- og gruppeledere i 2. Kristiansand.

Nicolay Eckhoff		1915—1918
Oscar Augensen		1918—1923
Ragnar Tjomsaa		1923
Niels Wessman Nielsen		1924—1926
Dag Sandsnes		1928
Trygve Tønnessen		1929—1932
Sverre Danielsen	fra høsten 1932 til	nyttår 1936
Sverre Danielsen	gruppeleder	1936—1938
Søren Kaaland		1936—1940

Etter krigen:

Arne Flørenes		1945—1946
Søren Kaaland	våren	1947
Kjell Ingebretsen	fra sommeren	1947—1950
Olav Kirkhus	fra høsten 1951 til høsten	1955
Reidar W. Kristensen	fra høsten 1952 til	1955
Reidar W. Kristensen,	gruppeleder fra	1955 til 1960
Kjell Simonsen		1955—1956
Jahn Farestad		1956—1959
Jens Damsgaard		1959—1965
Einar Øfsti	gruppeleder fra	1965

Redaktører av «Liljen» fra 1925 til 1948.

Gunnar Chr. Petersen. Josef Larsen. Olav Martin Edvardsen. Sigurd Ramstad. Niels W. Nielsen. Harald N. Malterud. Bernt Edvard Ræge Tobiassen. Dagfinn Koe-støl. Øyvind Thorvaldsen. Trygve Tønnessen. Sverre Danielsen. Harald Lønn. Thorgny Hanisch. Søren Kaaland. Adolf Arntsen. Egill Jahnsen. Ulf Breien. Kristen Kaaland. Finn Samuelsen. Øivind Smestad. Thor Breien jr. Joh. Haavik. Reidar Johnssen. Kåre Samuelsen. Egil Thobro. Aksel Borchgrevink. Erling Johannsen. Leif Kristensen. Bjørn Hangeland. Helge Pedersen. Sven Moe. Christopher Juell. Peter Valeur. Alf Helge Nilsen. Carl M. Rønning Tønnesen. Tore Bøgh Tobiassen. Ludvig Wirsching. Otto Johan Hennig Olsen. John Johnsen. Helge Iversen. Håkon Andersen. Erik Hornnes. Arne Iversen. Øivind Tore Olsen. Egil Branthus. Steinar Wathne. Kjell Thorn Olsen. Leif Søfting. Tore Bjørn Christiansen. Ivar Nateland.

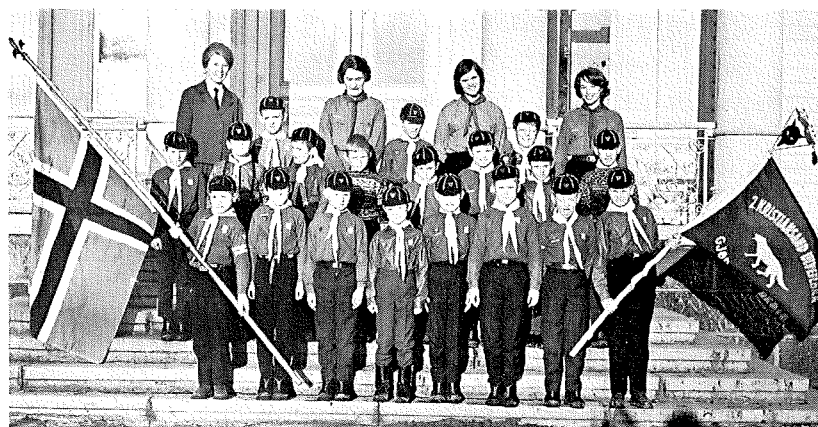
Større leirer som troppen har deltatt i:

Gleodden, kretsleir	1920
Vigeland, kretsleir	1925
Lillesand, kretsleir	1927
Åndalsnes, landsleir	1928
Birkenhead, verdensjamboree	1929
Bygland, kretsleir	1929
Bjerkrheim, kretsleir	1930
Huseby, kretsleir	1931
Mandal, landsleir	1932
Telemark—Setesdal, troppsleir	1933
Søgne, kretsleir	1934
Findal — Setesdal, troppsleir	1935
Jeløy, landsleir	1936
Bygland, kretsleir	1938
Søgne, kretsleir	1947

Mandal, landsleir	1948
Sjåk, 4. World Rover Moot	1949
Birkeland, kretsleir	1950
Hindsgavl, jamborette	1954
Kaaland, Åseral, jubileumsleir	1955
Voss, landsleir	1956
Høvåg, kretsleir	1958
Spangereid, kretsleir	1962
Bodø, landsleir	1964

2. KRISTIANSAND SPEIDERGRUPPE I JUBILEUMSÅRET

Gruppeleder: Dr. Øfsti.

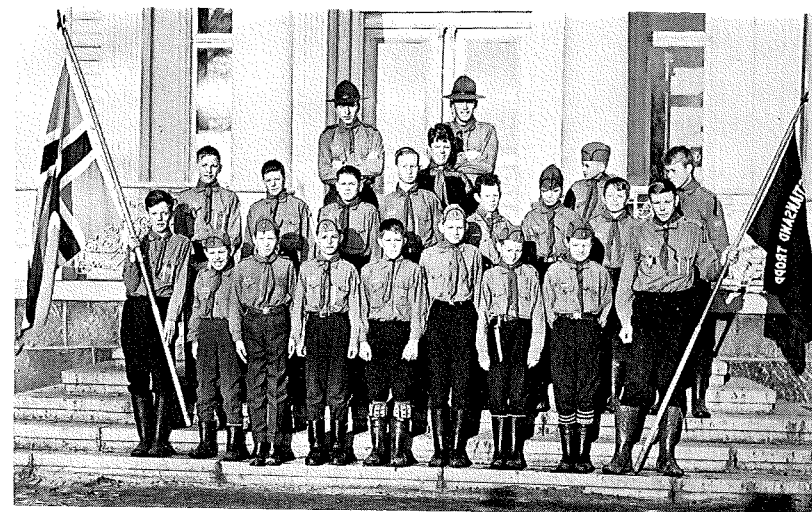

Flokken.

Flokkleder: Ingrunn Borden.

Hjelpere: Marit Borden, Inger M. Lie, Ingrid Devik og Inger Anne K. Kandal.

Ulvunger: Øyvind Sangvik, Stein Onarheim, Børre Knudsen, Frank Dvergsnes, Alf Edgar Andersen, Kjell Egeland, Jan Jernes, Per Otto Larsen, Tom Oskar Pedersen, Jan Martin Tangeraa, Erik Føreland, Per Gunnar Eide, Tor Arne Langeland, Johan Egedal, Tor Grindheim, Leif Wehus, Pål Nordheim, Morten Wexels og Torstein Sannes.

Troppen.

Troppsleder: Jens Damsgård.

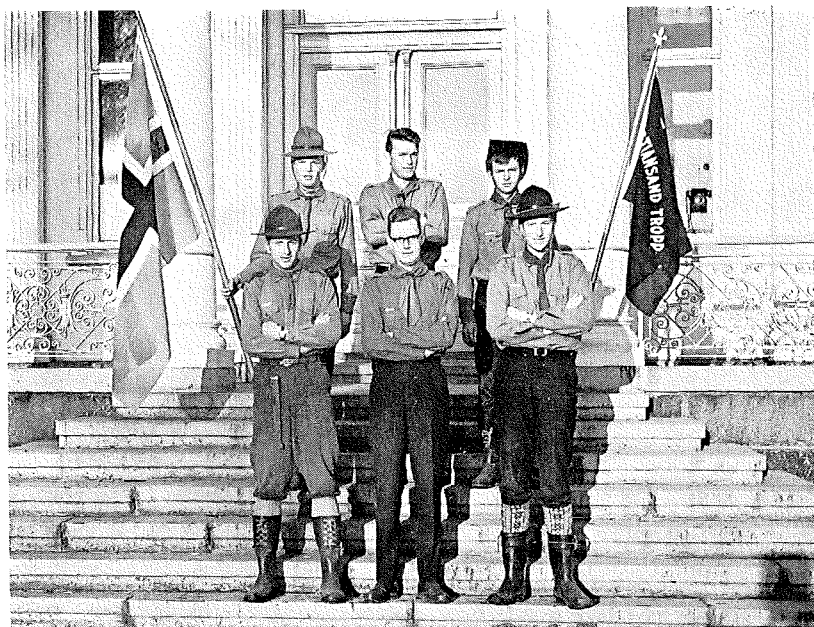
Troppsassistenter: Ole Dag Myhrstad, Jan Skarpengland, Per Møller.

Rev: Petter Backstrøm (peff), Dan E. Eide (peffass), Leif A. Lindland, Odd M. Schlichting og Erik J. Kaberg.

Ulv: Bjarne Sørensen (peff), Ivar Gjertsen (peffass), Torleif Haugland, Jostein Kornbrekke, Bjørn O. Justnes.

Oter: Per Kvamsø (peff), Knut O. Bodahl (peffass), Per E. M. Hauknes og Erik S. Dahl.

Ørn: Halvor O. Toreskaas (peff), Odd Grønberg (peffass), Leif Ivar Tønnessen, Vidar Andersen, Even Helge Rasmussen og Bjørn Sandberg.

Roverlaget.

Lagleder: Øystein Andersen.

Rovere: Arild Bøhn, Per Oddmund Dragvik, Øystein Ånestad, Idar Støwer, Terje Andersen, Sveinung Standeren, Willy Arne Reinertsen, Helge Støwer, John G. Pedersen og Per Stokka.

1.

TROPSSANGEN

*Ja, dette er anne
som guttene har dannet
og skal drives med fart og humør.
Mellom trær og ur vi trasker
mens fuglene de varslar
atte gutter vi er mens vi synger og ler
for vi er gutter med fart og humør.*

*Refr.: Med humør, med humør,
vi er gutter med fart og humør.
Når tiden den er inne
så skal nok troppen vinne
i alt det som arrangeres her.
Vi skal holde ut så lenge
at seiren den er inne
i alt det som vi gjør
mens vi synger og ler
for vi er gutter med fart og humør.*

*På hytteturer drar vi,
sekk og utstyr har vi
og alle er i godt humør —
for på leirbålet vi tenker
med sang og sketsj som venter.
Så vi gleder oss alle
når til leirbålet vi samles —
for vi er gutter med fart og humør.*

*For hytte skal vi lage
tomt og trær det har vi
og hytta skal vi bygge sjøl.
Her skal skytes, her skal spæs*

og byttetomt skal lages,
men vi klarer det nok
både i stort og i smått
for vi er gutter med fart og humør.

2.

Mel.: Blue Bell.

Hører du hornet kaller, kaller på hver en ørn?
Ørnesangen gjaller, kom nå og ta din tørn.
Ørnepatruljen drager opp mot den høyeste topp
som og i gamle dager vikingen dro på tokt.
Hurtig nå fremad glade vi går,
og ei vi stanser før vi målet når.
Vær derfor rede, vær nå beredt,
prøv, speider, alltid du å øve rett.

Speider vil sannhet si, følge sin leders ord,
aldri fra loven vike, alles venn og bror.
Speider vil hjelpe andre, og han vil glemme seg selv,
alltid i lyset vandre, søke å gjøre vel.
Vær derfor mandig, tapper og kjekk,
jag alle fristelser og fiender vekk.
Speider å være i liv og død,
det er min ære selv i største nød.

3.

Ifra Lindesnes til Varanger,
ifra Bergen til grensen i øst,
ja såvidt som vårt fedreland fanger
lyder sang med ungdommelig røst.
Det er speidernes glade skarer
som rundt landet så vidt er spredt,
men som hvor som helst de enn farer
i vårt forbund er samlet til ett.

Det begynte så smått og så stille,
men en gnist kan lett bli til en brann,
og det viste seg snart hva det ville,
for nå rekker det rundt om vårt land.
Under Forbundets liljemerke
står det samlet en fylking så tett.
Og med røster så friske og sterke
lyder tusenstemt «Alltid beredt».

Hva vi vil? Vi vil streve å være
sanne mennesker etter Guds sinn.
Bringe landet og hjemmet vårt ære,
lokke smil fram på sorgtyngt kinn,
ta opp kampen for alt det gode,
støt onskapens åndebær ned,
leve livet med oppløftet hode
og i hjertet samvittighets fred.

Og til det vil vi hjelpe hverandre.
Rekk meg hånden din — min har du ber.
La som brødre oss fremad da vandre,
vise verden hva broderskap er.
Og vårt forbund skal da med ære
ikke bare i tanker og ord,
et ubrytelig ledd kunne være
innen speidernes kjede rundt jord.

4.

Gud signe vårt dyre fedreland
og lat æt som bagen bløma!
Lat lysa din fred frå fjell til strand
og vetter for vårsol røma!
Lat folket som brøder saman bu,
som kristne det kan seg søma.

5.

Fold deg ut, vårt frihetsmerke, fagre, norske flagg.
Under deg vi vokser sterke frem til frihetsdag!
Under deg på fredens bane vil vi stevne frem,
under deg, vår hedersfane, slå for frihet, hjem.

6.

Så snart en gutt har fått seg speiderskjorte, slips og kniv,
en speiderbatt på hodet og et belte rundt sitt liv,
så tror han straks han speider er med liv og sjel og kropp,
nå mangler det for ham kun å bli opptatt i en tropp!

Da må vi le: Ha, ha, ha.

Nei, skulle du ha sett på slikt. Ha, ha, ha.

Men meningen var god. Ha, ha, ha.

Og derfor ler vi bare: Ha, ha, ha.

Men når han har vært speider gjennom noe lengre tid,
og øvet seg i speiderskap med iver og med flid,
da skjønner han jo mer og mer, hvor galt det hele var,
og synes han i grunnen har oppført seg som en narr.

Da må han le: Ha, ha, ha.

7.

Som speidere vi moro har, falle ralle rallala,
med lyst humør vi allting tar, falle ralle rallala.
Og selv om det gikk vrangt iblant — å, å, å,
vi alltid jo en løsning fant — å, å, å.

Av sted på tur vi ofte drar, falle ralle rallala,
til skog og mark vi veien tar, falle ralle rallala.
På marsj, i lek med munter sang — å, å, å,
vi glemmer tiden mang en gang — å, å, å.

Vi vasker, koker, steller mat, falle ralle rallala.
kort sagt på alt vi tager fatt, falle ralle rallala.
Det finnes ei den minste ting — å, å, å,
en speider ei får satt i sving — å, å, å.

Med glede vi vårt løfte ga — falle ralle rallala,
om hver en plikt så glad å ta, falle ralle rallala.
Og om det enn i blant er tungt — å, å, å,
så er vårt mot jo friskt og ungt — å, å, å.

For skal vi først til nytte bli, falle ralle rallala,
så må vi henge ord'nlig i, falle ralle rallala.
Å spjelke ben og plastre sår — å, å, å,
er noe som vi nok forstår — å, å, å.

Vårt store mål jo dette er — falle ralle rallala:
Til hjelp og nytte alltid vær, falle ralle rallala.
Og «holde mål» vil alle mann — å, å, å,
derfor vi strever alt vi kan — å, å, å.

Så la oss samle fler og fler — falle ralle rallala,
til våre speidermøter kjær — falle ralle rallala.
At speidersaken engang når — å, å, å,
så langt mot nord som Norge går — å, å, å.

Raskt har vårt forbund vokset frem, falle ralle rallala,
og trengt seg inn i mangt et hjem, falle ralle rallala.
Og snart det sted ei finnes mer — å, å, å,
hvor man ei speidergutter ser — å, å, å.

8.

Så samles vi da atter
med megen smil og latter
om vårt kjære leirbål på speidervis.
Her føler vi oss trygge —
kan etter dagens strid oss bygge
om leirbålet på speidervis.

∴ Ved speiderbålet skal man aldri være jålet,
men drøfte målet på speidervis.
Og selve speideridealet står jo alltid for oss malet,
står jo alltid for oss malet på speidervis ∴

Gjennom sang og munter tale
skal vi hele saken male,
karakterer bygge på speidervis.
Vi skal derved skape mannen
som selvstendig holder standen
og søker fremad på speidervis.

∴ Ved speiderbålet

Og når siden vi blir gamle
og er ferdig med å ramle
omkring i skogen på speidervis,
vi med glede ser tilbake
på de kjære svunne dage,
da vi satt om bålet på speidervis.

∴ Ved speiderbålet skull' man aldri være jålet,
men drøfte målet på speidervis.
Og selve speideridealet stod jo den gang for oss
malet
og står fremdeles for oss malet på speidervis. ∴

9.

Så smiler vi og ler og ser fornøyet ut,
fornøyet ut, å hei.
Det likner ingen speidergutt å være mutt,
å være mutt, å nei.
I oppgang, nedgang, motgang, medgang,
over alt så synger vi — å hei!
Så smiler vi og ler og ser fornøyet ut — å hei.

10.

Mel.: Daisy Bell.

Hei, la oss smile og stemme i: Heia, heia.
Framover, oppover strever vi, for speidere rett å bli.
Her knytter vi kjeden i brorskapsånd,
vi føler oss glad og fri.
Fra Mandal til Hammerfest knyttes bånd,
og samlet vi stemmer i:

Speidersmilet spenner om Norges land.
Hvem kan tvile på at vi vil og kan?
Overalt hvor en speider kommer,
der blir det sol og sommer.
Vi smiler bredt og alt går lett
under valgspråket: Vær beredt!

11.

Mel.: Turalerei.

I Seeone-jungelen hvor ulvene bor,
ulvene bor, ulvene bor,
der Mowgli han bodde hos far og hos mor,
far og hos mor, voff, voff.
Men leiren ble anfalt av tigreren Shere Kahn.
Han lumskelig listet i jungelen på ran,
Pass deg for ham, pass deg for ham,
pass deg for ham, Shere Kahn.

Men Mowgli kom unna, ble mottatt som bror,
mottatt som bror, mottatt som bror.
I hulen hos Raksha hvor gleden ble stor,
gleden ble stor, voff, voff.
En måneskinnskveld da flokken holdt ting,
ble frosken så opptatt i ulvenes ring.
Til rådsklippens topp ble han ført opp
mens ulvene hylte: voff.

*Akela som høvding i midten sang ut:
Se eder for, — se eder for,
og ulvene hylte med kraft og med futt:
Vi ser oss for, voff, voff.
Men hvem vil for menneskevalpen gå god?
Jo, det vil Bagheera og det vil Baloo.
Bravo for dem, bravo for dem, bravo for dem, voff, voff.*

*På jungelens liv tok vår Mowgli så fatt,
hei for et liv, hei for et liv.
Bagheera ham lærte å snike i kratt,
hei for et liv, voff, voff.
Og loven han lærte seg bit etter bit
av Baloo som skjente og refsset ham titt.
Men han holdt ut og ble en gutt.
Hurra for jungelens liv!*

12.

Mel.: Napoleon med sin hær.

*Vi kommer, ja, vi kommer, å hei, å hopp hurra
til «ulvebiet» vil vi nå alle sammen dra.*

*Vi roper og vi kaller,
vi synger så det gjaller
for ulveflokkens vår skal jo moro der nå ha.*

*Vi løper fort på plassen, vi må ke være sen.
Det gjelder jo for alle å være nummer en.*

*I fart vi ringen slutter,
ja, heng i alle gutter
for jamen står Akela nå oppe på sin sten.*

*I en to tre vi setter oss ned i ringen her
og alle spent nå venter og på Akela ser.
Med hånden hun så byder
og taktfast ropet lyder
og så i neste stunden vi kjekt på bena er.*